

Proces shromažďování vybraných údajů dokumentací ÚSES v ČR

Peter Mackovčín

Na podzim 1997, kdy se podařilo schválit zákon o vyšších územně správních celcích nebylo ani v náznamech zamýšleno ukončení činnosti Okresních úřadů. Postupem doby se bez podrobné analýzy rozhodlo o zrušení jednotlivých okresů a přenesení kompetencí na Krajské úřady a pověřené obce tzv. III. typu (obce s rozšířenou působností zvané též malé okresy).

V oblasti ÚSES měly Okresní úřady nezastupitelnou roli v prvcích regionálních i lokálních. V předchozím období okresy dle zákona č. 114/92Sb., prováděcí vyhlášky 395/92 Sb. a metodických materiálů MŽP zadávaly tvorbu generelů a plánů místních ÚSES na území jejich působnosti. Nadregionální a regionální úroveň ÚSES byla zpracována v územně technickém podkladu (UTP ČR, 1996) distribuovaném v roce 1997 v měřítku map 1:50 000 MMR a MŽP.

Proto se všemi hierarchickými úrovněmi od lokálního, přes regionální k nadregionálnímu se podařilo pokrýt značnou plochu České republiky.

Když vláda a následně poslanecká sněmovna parlamentu České republiky rozhodla o ukončení činnosti Okresních úřadů, pověřilo Ministerstvo životního prostředí, Agenturu ochrany přírody a krajiny ČR stahováním dokumentací ÚSES. Práce se v roce 2001 soustředily především na vyjednání celé záležitosti na úrovni MŽP a Ministerstva vnitra. Následovalo informování přednostů Okresních úřadů a ostatních odpovědných pracovníků pro oblast problematiky ÚSES.

Souběžně pracovní kolektiv sdružený kolem Ing. Darka Laciny (Mgr. Peter Mackovčín, dále RNDr. Josef Glos a RNDr. Jiří Kocián – firma Ageris, s.r.o.) připravil „Návod pro shromažďování vybraných údajů dokumentací ÚSES..“ (dále jen návod). Bylo jasné, že jen zapojením všech regionálních pracovišť AOPK ČR lze dosáhnout v tak krátké době, stažení zpracovaných dokumentací na ploše celé země.

V září 2001 proběhlo školení zainteresovaných pracovníků, byl předán návod a vše bylo nachystáno k zahájení vlastní činnosti při naplňování tak náročného úkolu. K prvním kontaktům v této záležitosti mezi pověřenými pracovníky AOPK ČR a odbornými garanty Okresních úřadů docházelo na konci roku 2001.

V průběhu vlastních prací docházelo k pracovním schůzkám mezi tvůrci návodu a pověřenými pracovníky pro sběr dat.

Těžiště práce sběru dat se zákonitě přesunulo do roku 2002.

Osoba pověřená sběrem dat byla instruována přebírat údaje v následovně odstupňovaném pořadí:

- dokumentace ÚSES nebo jejich části v originále a digitální data těchto dokumentací,
- dokumentace ÚSES nebo jejich části v originále nebo digitální data těchto dokumentací (digitální data lze převzít samostatně bez originálu či kopie dokumentace pouze v případě zajištění kompletnosti grafických a tabulkových údajů),
- kopie částí dokumentací a digitální data těchto dokumentací,
- kopie částí dokumentací,
- v případě zhotovené, ale v místě šetření nedostupné dokumentace je žádoucí zjistit, kde je možno údaje o dokumentaci získat.

Údaje o jednotlivých dokumentacích pověřená osoba zaznamenává do připravených „Formulářů popisu dokumentací ÚSES,“ (dále jen formulář).

Shromažďovat se měly tyto dokumentace:

- 1 - generely ÚSES
- 2 - plány ÚSES
- 3 - projekty ÚSES
- 4 - ÚSES ze schválených územních plánů sídelních útvarů
- 5 - ÚSES ze schválených územních plánů obcí
- 6 - ÚSES ze schválených územních plánů zón či regulačních plánů
- 7 - ÚSES ze schválených či zapsaných komplexních pozemkových úprav
- 8 - projekty ÚSES pro územní řízení

Většinou se pověřeným osobám dařilo získávat typy dokumentací 1 až 3, v menším počtu byly zajišťovány typy 4 – 6, spíše výjimečně se získaly dokumentace typu 7 – 8. Orientování se na generely, projekty a plány ÚSES vycházelo především z krátkého časového období na celou realizaci. Garanti úkolu z AOPK ČR považovali za důležité zajistit ty dokumentace, které by se s ukončením činnosti Okresních úřadů mohly ztratit. Typy 4 – 8 jsou uloženy na obcích, městech, krajských úřadech a pozemkových úřadech, kde nehrozilo a doufáme, že nehrozí jejich pohřešování.

V následující tabulce je za územní působnost regionálních pracovišť přehled vývoje a počtu stahovaných dokumentací v průběhu roku 2002 vyjádřených ve vyplněných formulářích.

	7. 2. 2002	7. 6. 2002	30. 11. 2002
Kraj Středočeský a Praha	31	167	275
Kraj Jihočeský	33	114	235
Kraj Jihomoravský a Zlínský	72	135	145
Kraj Plzeňský a Karlovarský	49	163	208
Kraj Ústecký a Liberecký	20	80	146
Kraj Pardubický a Královéhradecký	51	116	217
Kraj Vysočina	31	31	118
Kraj Olomoucký	5	16	71
Kraj Moravskoslezský	43	84	84
Celkem formulářů	335	906	1499

Počet odevzdaných formulářů nevyovídá o plošném pokrytí území ČR. Zatím v procesu sběru dle získaných typů dokumentací, lze jednoznačně říci, že na územích okresů v oblasti ÚSES je pokrytí zpracovanými dokumentacemi přes 90 %. Do tohoto odhadu, který bude upřesněn v první polovině roku 2003, nejsou zahrnuty k. ú. nacházející se na území velkoplošných ZCHÚ. Zde vykonává správu v oblasti ochrany přírody a tedy i ÚSES příslušná správa CHKO resp. NP.

Závěry

K 30. 11. 2002 bylo na území ČR evidováno 1499 formulářů. Pokryvnost okresů přesahovala 90 % vyjma velkoplošných chráněných území. Podařilo se získat materiál, který se stane základem k uvažované tvorbě datového centra ÚSES. Cesta k tomuto cíli

bude velmi náročná. Je jen na odpovědných pracovnících MŽP jak dlouho cesta potrvá nebo zda nastoupený trend bude dotažen ke kýženým metám. Životaschopné datové centrum ÚSES by se stalo vzorovým příkladem fungování jak meziresortní spolupráce, tak spolupráce s kraji. Vždyť i problematika ÚSES má postavení meziodvětvové a mezioborové.

*Mgr. Peter Mackovčín, Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, det.prac. Brno,
tel. 541 321 124, 602 205 605, mackovcin@brno.nature.cz*